

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert. Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung trägt allein der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.

Listening Skills von IFOTES-Europe e.V. ist lizenziert unter einer [Creative Commons Namensnennung 4.0 International Lizenz](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).
Beruht auf dem Werk unter www.listening-skills.eu.

Project EmPoWering

Educatief pad voor Emotioneel Welzijn

IO 3

Het opzetten van een MoU ECVET voor de nieuwe Europese gemeenschappelijke kwalificaties voor luisteraars (Korte versie)

Memorandum van overeenstemming ECVET voor de nieuwe
Europese gemeenschappelijke kwalificaties voor de luisteraar
2017

ERASMUS + PROGRAMME 2014-2020
**Key Action 2 – Cooperation for Innovation and the exchange of good practices –
Strategic Partnership**

Project Number : 2015-1- DE02-KA204- 002492

1. Vorm en inhoud van de MoU (Memorandum van Overeenstemming)

1.1. Deelnemers

De MoU is een overeenkomst die toegankelijk is voor alle geïnteresseerde organisaties, en met name voor overheidsinstellingen (of: openbare instellingen) bevoegd in VET-vraagstukken (VET=beroepsonderwijs en -opleiding), voor sociale partners en VET-aanbieders werkzaam op het gebied van het educatieve traject voor emotioneel welzijn, en voor andere geïnteresseerde instellingen die implementatie nastreven op Europees, nationaal, regionaal, lokaal en sectoraal niveau, beginnend bij de partners van het Erasmus +KA 2 Strategisch Samenwerkingsverband project “Educatief traject voor emotioneel welzijn” en de betrokken partijen.

De MoU kan worden ondertekend door twee typen partners: de Volwaardige Partners en de Ondersteunende Partners

- Volwaardige Partners zijn verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van het project
- Ondersteunende Partners bieden algemene ondersteuning voor het project.

1.2. Doelstelling van de MoU

Voor de toepassing van ECVET (Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding) in de deelnemende landen op de leerresultaten behaald in formele, niet-formele en informele leeromgevingen, gerelateerd aan betreffende vaardigheden op het gebied van emotioneel welzijn, stelt deze MoU vast dat alle deelnemers:

- elkaars status van betrokken partij en/of bevoegde instelling aanvaarden;
- elkaars criteria en procedures inzake kwaliteitsborging, evaluatie, validering en erkenning toereikend vinden met het oog op de overdracht van studiepunten;
- het eens zijn over de voorwaarden voor het functioneren van het partnerschap, zoals doelstellingen, duur, afspraken inzake de herziening van de MoU;
- het eens zijn over de vergelijkbaarheid van de betreffende kwalificaties met het oog op studiepuntenoverdracht, waarbij de door het EQF bepaalde referentieniveaus worden gebruikt;
- andere partijen en bevoegde instellingen opsporen die bij het proces in kwestie en hun functies kunnen worden betrokken.

1.3. Bekrachtiging en doeltreffendheid van de MoU

Deze MoU is naar behoren uitgevoerd en ondertekend door een officiële vertegenwoordiger van elk van de ondertekende partijen. De MoU treedt voor elke partij in werking vanaf de datum van diens ondertekening. Deze MoU en de bijlagen zullen worden uitgevoerd in het Engels en in de nationale taal van de ondertekenaars.

Bij deze MoU hoort een bijlage:

- Bijlage 1, een beschrijving van activiteiten, taken, vaardigheden en kennis, eenheden van leerresultaten en correspondentie tussen units en bijbehorende ECVET creditpunten, de nieuwe Europese set van competenties voor “Luisteraars”.

2.4. Regels en procedures voor de controle en uitvoering van de MoU

1. Gezamenlijke bestuurscommissie

1.1.1 De Gezamenlijke bestuurscommissie is opgericht om de uitvoering van deze MoU te bevorderen, om toezicht te houden op de administratieve processen, en om het functioneren te controleren van alle partijen die hebben ingestemd gebonden te zijn door de algemene voorwaarden van deze MoU, om erop toe te zien dat eventuele problemen en geschillen die voortvloeien uit het onderstaande, onverwijld worden opgelost in overeenstemming met de intentie van deze MoU.

1.1.2 De Gezamenlijke bestuurscommissie zal ook toezicht houden op de procedures voor de uitvoering van deze MoU op een doeltreffende en niet-discriminerende wijze, en zal informatie uitwisseling onderhouden op elke manier die passend wordt geacht, inclusief reguliere communicatie en het delen van informatie.

1.1.3 De Gezamenlijke bestuurscommissie komt minimaal eens per jaar bijeen of zo vaak als nodig om doeltreffend zijn taken uit te voeren en te assisteren in het oplossen van eventuele geschillen.

1.1.4 Elke organisatie die deze MoU ondertekent is vertegenwoordigd in de Gezamenlijke bestuurscommissie door minimaal een (1) en maximaal twee (2) Functionarissen/Leden/Afgevaardigden. De organisaties vertegenwoordigd in de Gezamenlijke bestuurscommissie zijn de oorspronkelijke overeenkomstsluitende partijen van deze MoU en alle instanties en organisaties die het naderhand ondertekenen.

1.1.5 De organisaties die geïnteresseerd zijn om deel te nemen in deze MoU dienen het te ondertekenen en een kopie te sturen van de ondertekende MoU naar de Gezamenlijke bestuurscommissie, die tijdens haar eerstvolgende vergadering zal beraadslagen over de nieuwe toetredende deelnemers aan deze MoU.

1.1.6 De organisaties die geïnteresseerd zijn om toe treden tot deze MoU hebben ook de optie om te ondertekenen zonder deel te nemen in de Gezamenlijke bestuurscommissie. Hiervoor moet de organisatie deze wens specificeren bij het insturen van de getekende MoU aan de Gezamenlijke bestuurscommissie.

1.1.7 De Gezamenlijke bestuurscommissie heeft haar zetel, tot zij anderszins besluit, bij de partner van het "Educatief traject voor emotioneel welzijn" project, IFOTES Europe, Hagen, Duitsland.

1.2 Vergaderingen

1.2.1 Tijdens vergaderingen van de Gezamenlijke bestuurscommissie zal een vertegenwoordiger van de ontvangende organisatie als voorzitter fungeren.

1.2.2 De locaties en data van de vergaderingen zullen worden voorgesteld door de ontvangende organisatie, met instemming van de anderen.

1.2.3 De ontvangende organisatie is verantwoordelijk voor hotel- en vergaderzaal arrangementen, catering, restaurant reserveringen, agenda en notulen, en verzorgt vertaalservices indien nodig.

1.2.4 Persoonlijke ontmoetingen dienen twee maanden van tevoren worden aangevraagd.

1.2.5 Notulen dienen binnen twee maanden te worden opgesteld en verspreid.

1.3 Financiën

1.3.1 Er zijn geen contributies.

1.3.2 Elke organisatie is verantwoordelijk voor de eigen financiering.

2. Instrumenten voor communicatie en administratieve samenwerking

De Gezamenlijke bestuurscommissie ontwikkelt instrumenten en procedures die onder meer zullen bestaan uit:

- 2.1 Het periodiek toetsen van de betreffende professionele normen;
- 2.2 Het vaststellen van regels en procedures nodig voor de uitvoering, evaluatie en controle van de bepalingen in deze MoU. Leden van de Gezamenlijke bestuurscommissie onderhouden regelmatig contact en vergaderen minimaal eens per jaar om de implementatie en goede werking van de overeenkomst te toetsen.
- 2.3 Het dienst doen als informatie bron voor de betreffende professionals binnen de deelnemende landen.
- 2.5 Een middel om geschillen op te lossen voor de implementatie van deze MoU.
- 2.6 Aanvullende taken zoals vastgesteld door de Gezamenlijke bestuurscommissie.

3. Regelgeving betreffende nationaliteit

3.1 Begunstigden van de bepalingen van deze MoU zijn de onderdanen van de landen vertegenwoordigd door de partijen.

4. Herziening van de overeenkomst

De overeenkomst is doorlopend onderworpen aan periodieke toetsing door de Gezamenlijke bestuurscommissie.

5. Kennisgeving van opzegging

Indien een partij zich wenst terug te trekken van deze MoU, zal zij de Gezamenlijke bestuurscommissie schriftelijk op de hoogte brengen van deze beslissing, met een opzegtermijn van 6 maanden.

APPENDIX 1 – CURRICULUM IN TERMS OF TASK, KNOWLEDGE AND SKILLS

CURRICULUM van de luisteraar

SECTION A'

A. Basis elementen van het curriculum

1. Doel van de training

Luisteren heeft als doel om mensen beter om te laten gaan met de omstandigheden waarin ze zich bevinden. Dit betekent ook het begeleiden van een individu om te gaan met zijn/haar emoties en gevoelens om hem/haar te helpen om positieve keuzes en beslissingen te maken.

Daarnaast moet een goede luisteraar in staat zijn om met zijn eigen emoties om te gaan, en tegelijk in contact blijven met de ander met een positieve en pro actieve attitude.

De volgende vaardigheden horen bij een goede luisteraar

- 1) Actief luisteren
- 2) Emotionele stabiliteit
- 3) Empathie
- 4) Leiden van een gesprek
- 5) Activeren van iemands mogelijkheden
- 6) Respect

Empowering bereikt deze vaardigheden via een gemixte methoden, gebaseerd op de leeruitkomsten.

2. Leeruitkomsten

Leeruitkomsten	Titel van de uitkomst
U.L.O. 1	Actief luisteren
U.L.O. 2	Emotionele stabiliteit
U.L.O. 3	Empathie
U.L.O. 4	Leiden van een gesprek

U.L.O. 5	Activeren van iemands mogelijkheden
U.L.O. 6	Respect

3. Verwachte leeruitkomst

Na afronding van elk trainingen element moet de trainee de volgende vaardigheden bezitten:	
U.L.O. 1	Weten wat de elementen zijn van actief luisteren. Het kunnen toepassen van actief luisteren in een gesprek, en in staat zijn om de verschillende elementen van actief luisteren toe te passen.
U.L.O. 2	Herkennen en identificeren van basis emoties en proberen ze te onder de knie te krijgen. Identificeren van je eigen emoties en het ontwikkelen van een beter begrip en minder veroordelend beeld van problemen van anderen.
U.L.O. 3	Ontwikkelen van een empathische attitude en in staat zijn om de verschillen tussen empathie en sympathie te herkennen. In staat zijn om persoonlijke grenzen meer te objectiveren en in te zetten voor wederzijds respect.
U.L.O. 4	In staat zijn om een gesprek in een rustige en efficiënte manier te houden. In staat zijn om de basisstructuur van een gesprek en de moeilijke momenten te herkennen. Toepassen van de aangeleerde vaardigheden om zo een gesprek beter te voeren (ofwel verantwoordelijkheid nemen voor het proces van het gesprek.
U.L.O. 5	Kennen en definiëren van iemands verschillende middelen tot coping (mentaal, fysiek, sociaal etc). In staat om de juiste vaardigheden in de juiste context te activeren. Luisteren naar de behoefte van de person waarmee je in gesprek bent,
U.L.O. 6	Ontwikkelen van bewustwording van je eigen visie op respect, vooral in een gesprek. Toepassen van de verschillende vormen van respect in een gesprek, waaronder het accepteren dat iemand anders er andere waarden op nahoudt.

4. Verdeling van leeruitkomsten in uren en credits

LEERUITKOMSTEN	TITEL	UREN	ECVET (credit units)
U.L.O. 1	Actief luisteren	19	1
U.L.O. 2	Emotionele Stabiliteit	22	1
U.L.O. 3	Empathie	22	1
U.L.O. 4	Leiden van een gesprek	19	1
U.L.O. 5	Activeren van iemands mogelijkheden	19	1
U.L.O. 6	Respect	19	1
TOTAL		120	6

5. ANALYSE VAN DE LEERUITKOMSTEN IN KENNIS/VAARDIGHEDEN/COMPETENTIES

LEERUITKOMSTEN	KENNIS	VAARDIGHEDEN	COMPETENTIE
U.L.O. 1 Actief luisteren	<ul style="list-style-type: none"> – Algemene kennis over luisteren – Theorieën over warm en koud luisteren – Theorieën over de kenmerken van luisteren – Theorieën over de juiste tools rondom actief luisteren – Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> • Effectieve communicatie en interpersoonlijke relaties • Zowel non-verbaal als verbale communicatie • Verschillende methodologieën om luisteren te trainen 	In staat tot <ul style="list-style-type: none"> – Een open houding naar je gesprekspartner – In staat om juiste communicatie techniek te kiezen – Kennis van de tools rondom actief luisteren – Verschillende methodologieën om luisteren te trainen –
U.L.O. 2 Emotionele stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> – Algemene theorie over emoties – Algemene theorie over emotionele reacties – Tools om emoties te herkennen en mee om te gaan – Algemene theorie over “inner team” 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> • Het herkennen van je eigen stem • Emotionele intelligentie: empathie. Geduld. Integriteit 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> – Bewust zijn van je eigen waarden – Kunnen herkennen van emoties – Erkennen van emoties

	<ul style="list-style-type: none"> – Interactieve oefeningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Basis principes over emotie management • Verschillende interactieve oefeningen 	<ul style="list-style-type: none"> – Gebruik maken van basis tools om met emoties om te gaan – Verschillende interactieve oefeningen
U.L.O. 3 Empathie	<ul style="list-style-type: none"> – Algemene theorie over empathie – Algemene theorie over een empathisch gesprek – Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> • Empathische reactie • Actief luisteren • Perspectief van de ander aannemen • Associatie en dissociatie • Emotionele intelligentie: empathie. Geduld. Integriteit en zelfvertrouwen • Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> – Empathische reactie te geven – Verbaal en non-verbaal te kunnen reageren – Verschil kunnen maken tussen empathie en sympathie – Interactieve oefeningen
U.L.O. 4 Gesprek leiden	<ul style="list-style-type: none"> – Algemene theorieën over het leiden van een gesprek – Algemene theorieën over open en gesloten vragen – Tools om een gesprek te leiden (de 5 fasen) – Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> • Prioriteren van gesprek • Kunnen focussen • Proces management van gesprek • Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> – Open en gefocuste houding naar gesprek partner – Kunnen zorgen voor een goed gesprek – Tools kennen om gesprek te leiden – Interactieve oefeningen
U.L.O. 5 Activeren van iemands mogelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> – Algemene theorie over hoe je welke mogelijkheden van iemand kan activeren – Specifieke tools om iemands mogelijkheden te activeren – Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> • Basisprincipes van conversatie • Conversatie rondom mogelijkheden openen • Sterke kanten identificeren • Kunnen inschatten wat een juiste 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> – Open en gefocuste houding naar gesprek partner – Gebruik maken van goede conversatie – Specifieke tools om iemands

		mogelijkheid van iemand is <ul style="list-style-type: none"> • oefeningen • 	mogelijkheden te activeren <ul style="list-style-type: none"> – Verbeteren van zelf efficiëntie – Interactieve oefeningen
U.L.O. 6 Respect	<ul style="list-style-type: none"> – Algemene theorieën over respect – Theorieën over hoe respect van belang is in gesprek – Tools om respect toe te passen – Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> • Accepteren dat een ander andere waarden heeft • Grenzen stellen • Interactieve oefeningen 	In staat tot: <ul style="list-style-type: none"> – Expliciet aannemen van respectvolle houding tegenover andere – Persoonlijke grenzen stellen – tools voor een respectvolle situatie kennen – Interactieve oefeningen

SECTION B'

B. GENERIEKE ELEMENTEN VAN DE TRAINING

1. RANDVOORWAARDEN VOOR DE TRAINING

doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • 18 jaar oud op moment van deelname • geen ervaring met vrijwilligers werk nodig • geen ervaring in sociaal werk nodig • basis opleiding nodig
Kwalificatie van trainees voordat ze mee kunnen doen	<ul style="list-style-type: none"> • basale computer skills • goed kunnen lezen en schrijven in de taal waarin de training wordt gegeven • betrokken zijn, en de tijd kunnen vrijmaken • geïnteresseerd zijn in de cursus • in groepen kunnen werken • bereid zijn om over zichzelf te leren

2. PROFESSIONELE VEREISTEN VAN DE TRAINERS

Ver	<ul style="list-style-type: none"> • > 2 jaar ervaring in geven van trainingen • Goed kunnen luisteren • kennis over leren van volwassenen • Expert in teamwork en groepsdynamiek • Probleem oplossend vermogen • Flexibel zijn • Commitment tot de training • consistent • feedback kunnen geven • objectief kunnen zijn • Multidisciplinaire benadering • redelijk • geduldig en tolerant • enthousiasmerend en ondersteunend • zichzelf goed kunnen uitdrukken • resultaat gericht
------------	--

3. DEFINITIE VAN METHODE EN TRAININGSMATERIAAL

Algemene methodologie	<ul style="list-style-type: none"> • Online en face-to-face • Dynamisch en modulair • rollenspellen
Training methode en technieken	<ul style="list-style-type: none"> • zelfleren • praktische oefeningen • kaartspellen • rollenspellen • Interviews • groeps-elementen • tekenen • groepsdiscussie • inter en super visie
Training materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • communicatie en luistervaardigheden instrumenten • hand-outs • Video's • Artikels/Essays • Flip chart • Beamer • Reflectieve tools (e.g. cards, small gifts..)

ONDERSTEUNENDE PARTNERS MoU toetredende ondertekenaars

Educatief Traject voor Emotioneel welzijn

ERASMUS + PROGRAMME 2014-2020

**Key Action 2 – Samenwerking voor Innovatie en de uitwisseling van goede werkmethoden –
Strategisch Samenwerkingsverband**

Project Nummer: 2015-1- DE02-KA204- 002492

O 3 – Het opstellen van een MoU ECVET voor de nieuwe Europese gezamenlijke kwalificaties voor luisteraars

**Memorandum van Overeenstemming ECVET voor de nieuwe Europese
gezamenlijke kwalificaties voor voor luisteraars**

Plaats

Datum

Naam van de organisatie

Adres van de organisatie

Land

Telefoon nummer

Fax nummer

E-mail

Juridische vertegenwoordiging en functie

Stempel

Handtekening

VOLWAARDIGE PARTNERS MoU toetredende ondertekenaars

Educatief Traject voor Emotioneel welzijn

ERASMUS + PROGRAMME 2014-2020

**Key Action 2 – Samenwerking voor Innovatie en de uitwisseling van goede werkmethoden –
Strategisch Samenwerkingsverband**

Project Nummer: 2015-1- DE02-KA204- 002492

O 3 – Het opstellen van een MoU ECVET voor de nieuwe Europese gezamenlijke kwalificaties voor luisteraars

**Memorandum van Overeenstemming ECVET voor de nieuwe Europese
gezamenlijke kwalificaties voor voor luisteraar**

Plaats
Datum
Naam van de organisatie
Adres van de organisatie
Land
Telefoon nummer
Fax nummer
E-mail
Juridische vertegenwoordiging en functie
Stempel
Handtekening

2. Background

2.1. Background to general context of MoU

The need for a continuous renewal of the citizens' knowledge, skills and competence is crucial for the competitiveness and social cohesion of the EU and, in this respect, vocational education and vocational training have a key contribution to make. However, complexity and a lack of cooperation between different providers/authorities and between different national systems weaken its impact. These barriers hinder individual citizens from accessing education and training and from combining and accumulating learning outcomes achieved in different learning contexts. They make it difficult for citizens to move within the European Vocational Education and Training (VET) area and the European labour market and to pursue genuine lifelong learning without borders.

One of the main obstacles to attracting more interest in trans-national mobility as part of initial and continuing vocational training and education is the difficulty in identifying, validating and recognising learning outcomes acquired during a stay in another country. Furthermore, lifelong learning is taking place increasingly in different countries and in a wide variety of contexts, formal, non-formal and informal.

What is needed, therefore, is a way of enabling people to pursue their learning pathway by building on their learning outcomes when moving from one learning context to another, and from one country to the other.

One of the most important challenges to be faced is the diversity, even fragmentation of education, VET and qualifications systems in Europe. A large number of qualifications and of different competent institutions and actors may be involved. Their activities may include the definition of qualifications, methods for assessing and validating learning, setting training objectives, determining the content of learning outcomes, implementing training programmes. A wide range of providers may also be involved: ministries, agencies, occupational sectors, companies, social partners, chambers, non-governmental organisations, and so forth. In some cases, a national authority may accredit or empower training providers or other actors to prepare and issue qualifications, points, etc. In other cases, these functions can be devolved to the regional level, or to the providers.

Countries have a national framework defining levels of qualifications or a classification for these levels. These frameworks may or may not be geared towards the organisation of education or training cycles. Moreover, depending on the systems, qualifications may be obtained either after only one type of formal training programme or following several kinds of learning processes.

The award of qualifications is based, in some systems, on the accumulation of units of learning outcomes either associated with credit points (United Kingdom, Finland, Sweden...) or without credit points (France, Spain...). Credit systems are sometimes developed within a broader qualifications framework (Scottish and Welsh credit and qualifications framework) or designed for specific qualifications (IFTS system in Italy). Furthermore, depending on the Country, there are many ways of using units and points for learning outcomes and, in certain Countries different practices for the allocation of points for learning outcomes may coexist.

Considering the diversity described above, common conventions and technical principles are required in order to ensure mutual trust and to enable the transfer and recognition of learning outcomes in the context of trans-national mobility.

The Lisbon European Council in 2000 concluded that increased transparency of qualifications and lifelong learning should be two of the main components in the efforts to adapt Europe's education and training

systems both to the demands of the knowledge society and to the need for an improved level and quality of employment.

The 2002 Council Resolution on the promotion of enhanced European cooperation in VET (the "Copenhagen Process") emphasised that giving priority to a system of credit transfer for VET was one of the common measures needed in order to promote the transparency, comparability, transferability and recognition of competence and/or qualifications, between different countries and at different levels.

In the 2004 Maastricht Communiqué, the Ministers responsible for VET, the Commission and the European social partners agreed to give priority to the development and implementation of ECVET. This was confirmed by the same group in the 2006 Helsinki Communiqué which calls further development of common European tools namely ECVET.

On these basis, in 2009 was published the specific Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the establishment of a European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET).

2.2. General and specific objectives of the MoU

According to the 2009 EU Recommendation, ECVET is a technical framework for the transfer, recognition and, where appropriate, accumulation of individuals' learning outcomes with a view to achieving a qualification. ECVET tools and methodology comprise the description of qualifications in terms of units of learning outcomes with associated points, a transfer and accumulation process and complementary documents such as learning agreements, transcripts of records and ECVET users' guides. ECVET is intended to facilitate the recognition of learning outcomes in accordance with national legislation, in the framework of mobility, for the purpose of achieving a qualification. It should be noted that ECVET does not imply any new entitlement for citizens to obtain the automatic recognition of either learning outcomes or points. Its application for a given qualification is in accordance with the legislation, rules and regulations applicable in the Member States and is based on the following principles and technical specifications:

1. Units of learning outcomes: A unit is a component of a qualification, consisting of a coherent set of knowledge, skills and competence that can be assessed and validated with a number of associated ECVET points. A qualification comprises in principle several units and is made up of the whole set of units. Thus, a learner can achieve a qualification by accumulating the required units, achieved in different countries and different contexts (formal and, where appropriate, non-formal and informal), while respecting national legislation relating to the accumulation of units and the recognition of learning outcomes. The units that make up a qualification should be: — described in legible and understandable terms by referring to the knowledge, skills and competences contained in them, — constructed and organised in a coherent way with regard to the overall qualification, — constructed in a way that enables discrete assessment and validation of learning outcomes contained in the unit. A unit may be specific to a single qualification or common to several qualifications. The expected learning outcomes defining a unit may be achieved irrespective of where or how these have been achieved. Thus, a unit is not to be confused with a component of a formal learning programme or training provision. The rules and procedures for defining characteristics of units of learning outcomes and for combining and accumulating units for a given qualification are defined by competent institutions and partners involved in the training process according to the national or regional rules. The specifications for a unit should include: — the generic title of the unit, — the generic title of the qualification (or qualifications) to which the unit relates, where applicable, — the reference of the qualification according to the EQF level and, where appropriate, the national qualifications framework (NQF) level, with the ECVET credit points associated with the qualification, — the learning outcomes contained in the unit, — the

procedures and criteria for assessment of these learning outcomes, — the ECVET points associated with the unit, — the validity in time of the unit, where relevant.

2. Transfer and Accumulation of learning outcomes, ECVET partnerships: In ECVET, units of learning outcomes achieved in one setting are assessed and then, after successful assessment, transferred to another setting. In this second context, they are validated and recognised by the competent institution as part of the requirements for the qualification that the person is aiming to achieve. Units of learning outcomes can then be accumulated towards this qualification, in accordance with national or regional rules. Procedures and guidelines for the assessment, validation, accumulation and recognition of units of learning outcomes are designed by the relevant competent institutions and partners involved in the training process. Credit transfer based on ECVET and applied to learning outcomes achieved in formal learning contexts should be facilitated by establishing partnerships and networks involving competent institutions, each of which is empowered, in their own setting, to award qualifications or units or to give credit for achieved learning outcomes for transfer and validation. The establishment of partnerships aims to:

- provide a general framework of cooperation and networking between the partners, set out in Memoranda of Understanding (MoU) through which a climate of mutual trust is established,
- assist the partners in the design of specific arrangements for credit transfer for learners.

The MoU should confirm that the partners:

- accept each other's status as competent institutions,
- accept each other's quality assurance, assessment, validation and recognition criteria and procedures as satisfactory for the purposes of credit transfer,
 - agree the conditions for the operation of the partnership, such as objectives, duration and arrangements for review of the MoU,
- agree on the comparability of qualifications concerned for the purposes of credit transfer, using the reference levels established by EQF,
- identify other actors and competent institutions that may be involved in the process concerned and their functions.

For applying ECVET to learning outcomes achieved in a non-formal and informal learning context or outside the framework of an MoU, the competent institution which is empowered to award qualifications or units or to give credit should establish procedures and mechanisms for the identification, validation and recognition of these learning outcomes through the award of the corresponding units and the associated ECVET points.

3. Learning agreement and personal transcript:

is an instrument proposed by the training the students to a course and is aimed to the assumption of mutual responsibility (training organization, trainers and students) with respect to the path to follow. It describes, for both parties, rights and duties and states in symbolic form the role of active user emphasizing its autonomy of decision accepting or rejecting the proposal made. The main elements that must enter the training contract are directly linked to the organization of training activities.

The relationship between the trainee and the organization that delivering training is defined as:

- Pursuing a functional atmosphere to conduct training activities;
- Consolidate in each part of the full assumption of its responsibilities;
- Ensure the achievement of the objectives during the course;
- Creating an effective and efficient communicative climate;

The Trainees will be committed to:

- Pursue the path of the objectives of the course;
- Adopt a helpful and cooperative behaviour, respecting the style of teaching and learning;
- Refer, if any, difficulties encountered during the course;
- Take care of the environment where the training takes place as an important quality factor for the training itself;
- Respect the training agreement.

The Trainers is committed to:

- Expose the methodology and strategies follow during their own module;
- Create a relaxed and collaborative within the group;
- Clarify any conflicts and internal tensions to the group;
- Be available to provide further clarification if necessary;
- Not to judge what emerges along the course.

4. ECVET points: ECVET points provide complementary information about qualifications and units in numerical form. They have no value independent of the acquired learning outcomes for the particular qualification to which they refer and they reflect the achievement and accumulation of units. To enable a common approach for the use of ECVET points, a convention is used according to which 60 points are allocated to the learning outcomes expected to be achieved in a year of formal full time VET. In ECVET the allocation of points usually has two phases: ECVET points are allocated first to a qualification as a whole and then to its units. For a given qualification, one formal learning context is taken as a reference and, on the basis of the convention the total number of points is assigned for that qualification. From this total, ECVET points are then allocated to each unit according to their relative weight within the qualification. For qualifications which do not have a formal learning pathway reference, ECVET credit points can be allocated through estimation by comparison with another qualification which has a formal reference context. To establish the comparability of the qualifications, the competent institution should refer to the equivalent EQF level or, possibly, NQF level, or to the similarity of the learning outcomes in a closely related professional field. The relative weight of a unit of learning outcomes, with regard to the qualification, should be established according to the following criteria or to a combination thereof:

- the relative importance of the learning outcomes which constitute the unit for labour market participation, for progression to other qualification levels or for social integration,
- the complexity, scope and volume of learning outcomes in the unit,
- the effort necessary for a learner to acquire the knowledge, skills and competence required for the unit.

The relative weight of any given unit common to several qualifications, as expressed in ECVET points, may vary from one of these qualifications to another. Allocations of ECVET points are normally part of the design of qualifications and units. They are produced by the competent institution responsible for the design and maintenance of the qualification or specifically empowered for this task. In countries where there is already a national system of points, the relevant competent institutions establish arrangements for the conversion of national credit points to ECVET points.

The successful achievement of a qualification or of a unit triggers the award of the associated ECVET points, independently of the actual time required to achieve them. Usually the transfer of a unit entails the transfer of the corresponding ECVET points so that they are included when the transferred learning outcomes are recognised, in accordance with national or regional rules. It is up to the competent institution to reconsider, where necessary, the ECVET points to be taken into account, as long as the rules and methodologies which are laid down for this purpose are transparent and underpinned by quality assurance principles. Any qualification acquired through non-formal or informal learning for which a formal learning pathway reference can be identified, and the corresponding units, carry the same ECVET points as the reference, since the same learning outcomes are being achieved.

The “Educational Path for emotional well-being” project, which is underway within the European programme Erasmus + Key Action 2 – Strategic Partnership 2015, aims to identify the set of competences of the figures related to the emotional well-being and namely the “Listeners”. Once identified the perimeter, the set of competences are set out with relevant activities, tasks, knowledge, skills and learning outcomes applying and implementing European tools and frameworks EQF and ECVET.

The project, financed by the German National Agency managing the Erasmus + decentralized action in Germany, is also aimed to put in transparency and recognise across Europe the learning outcomes and the related professional qualifications. The project designs these qualifications in transferable units of learning outcomes with allocation of credit points, enforcing them with relevant European-oriented tools (Learning Agreements, Credits Awarding and the present Memorandum of Understanding).

The project Consortium includes VET providers, other partners, public institution competent in VET at regional level as well as European communication specialised organisations and it is composed by Ifotes Europe; Magyar Lelki Elsosegely Telefonszolgálatok Szovetsege (LESZ); Telefono Amico Italia; Kath. TelefonSeelsorge München; Sensoor Zuid Holland Zuid Midden; RUPRECHT-KARLS-UNIVERSITAET HEIDELBERG; NIVEL; Végeken Egészségképzési Alapítvány; Studio Rucli; Scuola Nazionale Servizi Foundation.

The project is aimed to apply ECVET to learning outcomes and common set of competences for “Listener”, through development, testing and implementation of a new European set of competences system focused on listeners competences and incorporating EQF and ECVET, able to overcome fragmentation of territorial (national and also regional, if regions are competent in VET matter) qualifications systems.

At this aim the following specific objectives are foreseen:

- to map the knowledge and initiatives of Emotional support and Emotional well-being in selected countries with a focus on social competences
- to carry out a survey on existing training opportunities, educational resources and teaching methodologies most applied.
- to define the training needs analysis of different target groups (NGOs professionals, TES volunteers, HEIs staff/academics/researchers and representatives of local authorities, foundation, International associations)
- to compare analysis and matching of the results obtained in previous phases will lead to the development of the following intellectual output
- to develop training modules on the key areas for Emotional Support identified by partners as relevant for communication and coping skills
- Development of educational resources in different formats (eBooks, case studies, webinars, short videos, etc.) suitable for testing in a pilot course.
- to define a European common set of competences perimeter to activate the ECVET process for the new European common set of competences for the figure of the “Listener” in the sector of the emotional well-being;
- to define an action plan to activate an ECVET process, starting from collection, analysis, adaptation of already realised best practices on transparency and recognition of competences and qualifications, and on ECVET process activation;
- to design new common European qualifications in terms of activities/tasks/competences/learning outcomes units/ECVET credits;
- to define and formalise (partners and competent/interested organisations) a Memorandum of Understanding - MoU ECVET for commonly recognised qualifications,
- to define and formalise ECVET Learning Agreements describing, in compliance with MoU, training processes in formal/informal/non-formal contexts, and related ECVET credits to be obtained

- to define the European common VET curricula for the new European common set of competence for the “Listener” in the sector of the Emotional well-being as established by the MoU ECVET
- to design the VET course for the new European common qualifications for Listeners established by MoU ECVET
- to establish a common tool for ECVET credits awarding
- to disseminate project results and outputs to key actors, providing at EU level open information and supporting resources on activated ECVET process.

As yet, the project implementation process has been centred on the preparation of the useful documentation at the aim of the Memorandum of Understanding – MoU signature, particularly the design of the new European common set of competences for the emotional well-being path, starting from the common set of competences of figures, profiles and qualifications in Emotional path for well-being sector in participating Countries, and following the guideline to be used by the partners to activate and develop the ECVET process on the basis of relevant experiences and best practices in terms of approaches, activities and tools, analysed and selected at this aim.

In particular, the project activities has until now allowed the definition of a trans-national document, shared by all the participating European partners, which describes in terms of activities, tasks, skills and knowledge, units of learning outcomes and correspondence between units and associated ECVET credit points, the new European set of competence for the *Listener* profile - as set out in the Appendix of this MoU.